

Richtlijn ontwikkelingsstimulering bij baby's

Je kunt de ontwikkeling van baby's stimuleren door activiteiten aan te bieden die nét iets verder gaan dan waar ze zelf mee bezig zijn. Als je goed kijkt zie je dat een baby zelf de volgende stap aangeeft en door hierop in te spelen stimuleer je hem om verder te gaan. De ruimte tussen wat een baby al kan en de volgende stap noemen we ook wel de 'zone van naaste ontwikkeling'.

Kansen grijpen en kansen creëren

Je kunt ontwikkeling stimuleren door kansen te grijpen: je gaat dan meteen in op wat je ziet en speelt erop in. Je kunt volop kansen grijpen tijdens het spelen, maar denk ook eens aan alle momenten die elke dag opnieuw terug komen. Eetmomenten, verzorging en huishoudelijke klusjes. Je kunt het zo gek niet bedenken of je kunt de kans grijpen om kinderen uit te dagen en hun ontwikkeling te stimuleren.

Je hoeft deze momenten echter niet af te wachten, je kunt ook kansen creëren. Er zijn verschillende manieren waarop je dit kunt doen:

- Vestig de aandacht op bepaald materiaal door het een opvallende/uitdagende plek te leggen
- Breng kleine wijzigingen aan in de inrichting. Hierdoor kan een baby ineens nieuwe mogelijkheden zien
- Creëer een vreemde situatie. Leg iets vreemds in de ruimte of doe expres iets verkeerd en kijk hoe hierop gereageerd wordt. Zo leren kinderen op een andere manier ergens naar te kijken en hier creatief mee om te gaan

Het is voor baby's heel belangrijk om zich binnen jouw opvang vrij te kunnen bewegen en zintuiglijke ervaringen op te doen. Zo leren ze allerlei nieuwe vaardigheden en dingen over de wereld om zich heen. Als baby's de ruimte krijgen om ongestoord vrij te bewegen en als er interessante materialen zijn om te ontdekken kunnen ze zichzelf goed vermaken en geconcentreerd bezig zijn. Een baby wordt zich zo bewust van zijn eigen lichaam en mogelijkheden, wat weer de basis vormt voor de ontwikkeling van hun eigenwaarde en innerlijke kracht. Baby's met bewegingsvrijheid oefenen nieuwe bewegingen, houdingen en ontdekken hoe ze kunnen omrollen, tijgeren, kruipen en zitten.

Wat kun jij doen om de fysieke ontwikkeling te stimuleren?

- Zorg voor fysieke ruimte waardoor baby's ongestoord kunnen spelen en bewegen. Kijk of het lukt om binnen jouw opvang momenten en plekjes te creëren waar ze voluit hun gang kunnen gaan
- Biedt materialen aan die aansluiten bij hun interesse en behoeftes. Als een baby bijvoorbeeld graag wil klimmen dan kun je uitdaging bieden door middel van een kussen waar overheen geklauterd kan worden
- Ga in de buurt op de grond zitten. Zo kunnen ze naar hartenlust spelen en experimenteren maar weten ze tegelijkertijd dat jij in de buurt bent, dat ze veilig zijn en dat je er bent als ze je nodig hebben. Ze kunnen zelf kiezen hoeveel afstand ze willen en vanuit jou als veilige basis gaan ontdekken en ontwikkelen
- Laat baby's niet langer in een maxicosi of wipstoeltje zitten dan noodzakelijk is
- Stem je tempo af. Een baby heeft tijd nodig om informatie te verwerken. Vertraag je handelingen zo dat je opvangbaby echt gezien en verwerkt heeft wat je doet

Wat kun jij doen om de taal/spraakontwikkeling te stimuleren

Omdat baby's nog moeten leren praten is het belangrijk om jouw taalgebruik non-verbaal te ondersteunen. Je gebruikt hierbij je handen, stem, ogen, mimiek en houding. Jouw lichaamstaal is heel belangrijk bij de communicatie met een baby.

Je kunt het beste communiceren met een baby door:

- Duidelijk te articuleren
- Korte en simpele zinnen te gebruiken
- Een levendige toon en mimiek te gebruiken
- De belangrijkste woorden te benadrukken en herhalen

Benoem zoveel mogelijk binnen de leefwereld van de baby. Benoem ook wat je zelf doet, wat de baby doet, waar jij mee bezig bent en waar de baby naar kijkt. Dit helpt om de betekenis van woorden te ontdekken. Ook gevoelens kun je benoemen. Ook al begrijpt een baby niet alles, hij ziet dat je contact maakt en dat je reageert op zijn signalen. Als je praat met een baby is plezier ook belangrijk. Baby's vinden leuk als je ze na doet en hun gedrag spiegelt. Dit noemen we ook wel 'speelpraten' en is heel goed voor de taalontwikkeling.

Naast praten kun je ook al vroeg beginnen met boekjes lezen. Je leest dan geen boekjes waarin een verhaal gevolgd wordt, maar kijkt plaatjes en benoemt wat je ziet. Baby's vinden het ook heerlijk om aan een stoffen boekje of badboekje te voelen, het op zijn kop te houden en achterstevoren door te laten. Al deze activiteiten zijn een goede voorbereiding op het latere voorlezen en zelfstandig lezen.

Wat wil de baby?

Baby's geven aan wat ze willen door bijvoorbeeld door hun blik ergens op te vestigen of door met hun blik iemand te volgen. Ze communiceren met hun ogen en laten zo al vanaf jonge leeftijd initiatief zien. Door hier op te letten, dit te benoemen en hier op in te spelen grijp je de kans om in te spelen op de behoefte van de baby en zijn ontwikkeling te stimuleren. Je kunt hierbij nooit teveel benoemen wat je doet of gaat doen.

Ontdekken

Gedurende de dag proberen baby's allerlei dingen uit. Door met interesse te kijken stimuleer je een baby om hiermee door te gaan. Hij zal je op een bepaald punt (vragend) aankijken. Op dat moment kun jij de kans grijpen en hierop inspelen door bijvoorbeeld te benoemen wat je ziet, aan te moedigen, te helpen bij iets dat telkens niet lukt of door iets anders te stimuleren wanneer het gedrag bijvoorbeeld niet wenselijk is. De stappen zijn dus:

- Geef ruimte om te ontdekken
- Kijk belangstellend
- Wacht een signaal van je opvangbaby af
- Reageer gepast op het signaal